

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA’LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
QO‘QON DAVLAT UNIVERSITETI

“TASDIQLAYMAN”

Qo‘qon davlat universiteti

rektori D.Sh.Xodjayeva

29-avgust 2025-yil

BOSHLANG‘ICH TA’LIM PEDAGOGIKASI
FANI BO‘YICHA

FAN DASTURI

Bilim sohasi:	100000 – Ta’lim
Ta’lim sohasi:	110000 – Ta’lim
Ta’lim yo‘nalishi	60110400 – Boshlang‘ich ta’lim

Fan/modul kodi BTPED11210		O‘quv yili 2025-2026	Semestr 1-2	Kreditlar 4/4	
Fan/mavzu turi Majburiy		Ta’lim tili o‘zbek/rus		Haftadagi dars soatlari 4	
1.	Fanning nomi		Auditoriya mashg‘ulotlari (soat)	Mustaqil ta’lim (soat)	Jami yuklama (soat)
	Boshlang‘ich ta’lim pedagogikasi		60/60	60/60	120/120
2.	I. Fanning mazmuni Ushbu boshlang‘ich ta’lim pedagogikasi fani dasturini ishlab chiqishda al-Farobiy nomidagi Qozog‘iston Milliy universiteti psixologiya, ijtimoiy pedagogika yo‘nalishi bakalavriat talabalari uchun ishlab chiqilgan fan dasturlarini tahlil qilinib, ularning ma’lumotlaridan mazkur dasturni tuzishda foydalanildi. Jumladan, 5-mavzu: Kichik maktab yoshidagi o‘quvchilarining yosh davri xususiyatlari, 18-mavzu: Pedagogik muammolarni hal etishda maktab va oilaning hamkorligi kabi mavzulari mazmuniga kiritildi. Fanni o‘qitishdan maqsad - talabalarni boshlang‘ich ta’lim pedagogikasi fanining tarixiy taraqqiyoti, rivojlanish tendensiyalari, ta’limning innovatsion usullaridan foydalanish, dunyo va jahon pedagogikasi yangiliklaridan foydalangan xolda o‘qitishning ilg‘or va zamonaviy axborot-kommunikatsiyaviy texnologiyalarini tadbiq qilish va amalga oshirishga tayyorlash, pedagogik madaniyatni tarkib toptirish. Fanning vazifasi - talabalarining ma’naviy va axloqiy talabalarga javob beruvchi yuqori malakali kadrlarni tarbiyalashga yo‘naltirilgan pedagogik jarayonning mohiyatini o‘rganish, shaxsni har tomonlama kamol toptirish qonuniyatlarini aniqlash, ijtimoiy taraqqiyot darajasidan kelib chiqqan holda rivojlangan xorijiy mamlakatlar ta’lim tizimi tajribasini o‘rganish asosida uzluksiz ta’lim tizimini takomillashtirish, ta’lim muassasalari hamda ularda faoliyat olib borayotgan pedagoglar faoliyati mazmunini asoslash, ilg‘or pedagogik tajribalarni umumlashtirish va amaliyotga joriy etish, pedagoglarni pedagogika nazariyasiga oid bilimlar hamda ta’lim-tarbiya usullari bilan qurollantirish, ta’lim-tarbiya birligi hamda ijtimoiy tarbiya yo‘nalishlari o‘rtasidagi o‘zaro aloqadorlikni ta’minlashning pedagogik shart-sharoitlarini o‘rganish, o‘qitish hamda tarbiyalash jarayonining samarali texnologiyalarini yaratish, oila tarbiyasini muvaffaqiyatli tashkil etishga tayyorlashdan iborat. Fanning asosiy manbalari: Boshlang‘ich ta’lim pedagogikasi — bu kichik maktab yoshi o‘quvchilarini ongli, maqsadli tarzda tarbiyalash va rivojlantirishni o‘rganadigan fan. Boshlang‘ich ta’lim pedagogikasi — boshlang‘ich sinf o‘quvchilarini o‘qitish va tarbiyalash jarayonini ilmiy asosda o‘rganuvchi fan hisoblanadi. Ushbu fan o‘zining nazariy va amaliy asoslarini bir qator tayanch manbalar, ta’limga oid mamlakatning oliy vakillik organi xamda vakolatli davlat hokimiyat idoralari tomonidan qabul qilingan normativ-huquqiy xujjatlar, xalq				

pedagogikasi materiallari, tarix, psixologiyaga oid ma'lumotlar, mutafakkirlar, pedagog olimlarning ta'lim-tarbiyaga oid tadqiqotlari kabilar Boshlang'ich ta'lim pedagogikasi fanining manbalaridir.

Fanning yetakchi TOP-300 xalqaro universitetlari dasturi asosida tayyorlanganligi:

Boshlang'ich ta'lim pedagogika fani dasturi dunyoning yetakchi oliy ta'lim muassasalaridan biri bo'lgan Farobiy nomidagi Qozog'iston Milliy universiteti ijtimoiy pedagogika yo'nalishi bakalavriat talabalari uchun ishlab chiqilgan o'quv dasturi asosida takomillashtirilgan. Mazkur universitet QS World University Rankings 2024 bo'yicha yuqori o'rinni egallagan bo'lib, pedagogika sohasi bo'yicha yuqori malakali ilmiy-uslubiy bazaga ega.

Dasturda quyidagi asosiy jihatlar inobatga olingan:

Nazariy va amaliy yondashuv uyg'unligi – Farobiy nomidagi Qozog'iston Milliy universitetida zamonaviy ta'lim-tarbiya nazariyasi bilan bir qatorda amaliyoti ham keng yoritiladi.

Xalqaro standartlarga muvofiqlik – dastur xalqaro ta'lim standartlari saosida ta'lim mazmuni modernizatsiya qilingan, ayniqsa ta'lim modellari, XXI asr jahon ta'lim tizimidagi global tendensiyalar va Xalqaro loyihalar va ta'lim dasturlari asosida boyitilgan.

Tanqidiy fikrlash va tahlil ko'nikmalarini rivojlantirish – talabalar ta'lim-tarbiyaviy holatlarni mustaqil tahlil qilish, dalillarga tayangan holda to'g'ri xulosa chiqarishni o'rganadilar.

II. Nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari)

Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:

I-MODUL. BOSHLANG'ICH TA'LIM PEDAGOGIKASINING UMUMIY ASOSLARI.

1-mavzu. O'zbekiston Respublikasi ta'lim tizimini rivojlantirishning konseptual asoslari.

O'zbekiston Respublikasining "Ta'lim to'grisida"gi qonuni. Ta'lim sohasida davlat siyosatining asosiy tamoyillari. Ta'lim tizimi va turlari.

2-mavzu: Boshlang'ich ta'lim pedagogikasi boshlang'ich maktab o'quvchilarini tarbiyalash, o'qitish va rivojlantirish haqidagi fan sifatida.

Pedagogika fani va uninig asosiy kategoriyalari. Pedagogika fannining paydo bo'lishi va rivojlanishi. Pedagogika fanlar tizimi. Pedagogikaning boshqa fanlar bilan aloqasi. Boshlang'ich ta'lim pedagogikasi boshlang'ich maktab o'quvchilarini tarbiyalash, tarbiyalash va rivojlantirish haqidagi fan sifatida.

3-mavzu: Boshlang'ich ta'lim pedagogikasi fanining ilmiy-tadqiqot metodlari.

Boshlang'ich ta'lim pedagogikasi faninining ilmiy tadqiqot metodologiyasi. Pedagogik tadqiqotlarning darajalari va tasnifi. Ilmiy-pedagogik tadqiqotlarning tuzilishi va mantiqi. Ilmiy-pedagogik tadqiqot metodlari. Ilmiy-pedagogik tadqiqot metodlarini tanlash tamoyillari.

4-mavzu: Boshlang'ich maktab yoshidagi bola rivojlanishiga ta'sir etuvchi omillar. Shaxsni rivojlanishi va ijtimoiylashuvi.

“Individ” va “shaxs” tushunchasi. Shaxs rivojlanishining ijtimoylashuvi bilan aloqadorligi. Shaxs rivojlanishida irsiyat, muhit va tarbiyaning tutgan o'ri. Insonning rivojlanishida biologik va ijtimoiy omillar va uning shaxs sifatida shaklanishi. Shaxs rivojlanishining asosiy qonuniyatlari va harakatlantiruvchi kuchlari. Shaxsni rivojlantirish nazariyalari.

5-mavzu: Kichik maktab yoshidagi o'quvchilarining yosh davri xususiyatlari.

Yosh davri. yoshi, jinsi, ijtimoiy, siyosiy va etnik xususiyatlarini hisobga olgan holda insonning aqliy faoliyatining o'ziga xos xususiyatlarini umumlashtirish va sintez qilish qobiliyatini namoyish etish. Boshlang'ich maktab o'quvchisining rivojlanishi. Kichik maktab o'quvchisining shaxsi pedagogik faoliyat subyekti sifatida. Kichik maktab o'quvchisining shaxsi pedagogik ta'sir ob'ekti sifatida. Ta'lim jarayonida boshlang'ich sinf o'quvchisining individual xususiyatlarini hisobga olish

6-mavzu: Boshlang'ich sinf o'qituvchining kasbiy kompetentligi.

Boshlang'ich sinf o'qituvchisining kasbiy kompetensiyasi, Boshlang'ich sinf o'qituvchisiga qo'yiladigan talablar. Boshlang'ich sinf o'qituvchining vazifalari va mahorati. O'qituvchi mehnati.

II – MODUL. BOSHLANG'ICH TA'LIM DIDAKTIKASI.

7-mavzu: Boshlang'ich ta'lim jarayonining mohiyati. Ta'lim jarayonining qonuniyatlari va tamoyillari.

Boshlang'ich maktab didaktikasi, uning predmeti, vazifalari, maqsad va vazifalari. boshlang'ich sinf didaktikasining kategoriyalari. Zamonaviy didaktik konsepsiyalar. Boshlang'ich sinflarda ta'lim jarayoni qonuniyatlari va tamoyillari.

8-mavzu: Boshlang'ich ta'limning mazmuni.

Ta'lim mazmuni haqida tushuncha. Boshlang'ich ta'lim mazmunini ifodalovchi me'yoriy hujjatlar. Ta'lim standartlari.

9-mavzu: Ta'lim jarayonining metodlari va vositalari.

Ta'lim metodlari tasnifi, ularni tanlashga qo'yiladigan talablar. Interfaol o'qitish metodlari, ularni boshlang'ich sinflarda tadbiq etish.

10-mavzu: Boshlang'ich ta'limda o'qitish shakllari va turlari.

O'qitish shakllari va turlari. Dars-o'quv ishlarini tashkil etishning asosiy shakli. Dars turlari va tiplari. O'qituvchining darsga tayyorgarligi.

11-mavzu: Boshlang'ich ta'limda o'quvchilarining bilim, ko'nikma va malakalarini tashxis etish.

Pedagogik diagnostika tushunchasi. Tekshirish funksiyalari. Boshlang'ich sinflarda nazorat turlari, usullari va shakllari va ularning xususiyatlari. Kichik maktab o'quvchilarining bilim, ko'nikma va malakalarini tekshirishning turlari va asosiy usullari. Baho va uning vazifalari.

III – MODUL. BOSHLANG'ICH TA'LIMDA TARBIYA

12-mavzu: Tarbiya nazariyasi. Tarbiya jarayonining mohiyati va mazmuni. Tarbiya qonunyalari va tamoyillari.

Tarbiya jarayonining mohiyati va harakatlantiruvchi kuchlari, tarbiya jarayonining xususiyatlari, tarbiya jarayonining tuzilishi

13-mavzu: Boshlang'ich sinf jamoasi tarbiya obyekti va subyekti sifatida.

Jamoa haqida tushuncha va uning tasnifi. Jamoalarning turlari. Jamoaviy munosabatlar. O'quvchilar jamoasining rivojlanish bosqichlari (davrlari). Jamoa tuzish shartlari. O'quvchilar jamoasini tuzishga qo'yiladigan pedagogik talablar.

14-mavzu: Tarbiya turlari va metodlari

Tarbiya mazmuni tushunchasi. Tarbiya mazmuni aniqlovchi xilma-xilligi konsepsiyalar. O'quvchilarning dars va sinfdan tashqari faoliyatidagi tarbiya mazmunining o'ziga xos xususiyatlari. O'quvchilar tarbiyasini tashkil etishning o'ziga xos xususiyatlari. Tarbiya turlari

15-mavzu: Boshlang'ich sinf o'quvchilarni ilmiy dunyoqarashini shakllantirish. Aqliy tarbiya.

Mustaqil fikrlash, ilmiy dunyoqarash va milliy g'oyani shakllantirish o'quv tarbiya jarayonining tarkibiy qismi. O'quvchilarning ilmiy dunyoqarashini shakllantirishning tarkibiy qismlari. Aqliy tarbiyaning maqsad va vazifalari. Aqliy tarbiya vositalari.

16-mavzu: Boshlang'ich sinf o'quvchilarining fuqarolik, mafkuraviy, ma'naviy-axloqiy tarbiyasi.

Fuqarolik tarbiyasining maqsad, vazifalari va metodlari. O'quvchilarga fuqarolik tarbiyasi berish jarayonida Davlat amzlari (Madhiya, Gerb, Bayroq)dan foydalanish. Vatanparvarlik va baynalminallik tarbiyasining maqsad, vazifalari va metodlari. Huquqiy tarbiya. Mafkuraviy tarbiyaning maqsad va vazifalari. Mafkuraviy tarbiya shakl va metod va vositalari. Mafkuraviy tarbiya texnologiyasi.

17-mavzu: Boshlang'ich sinf o'quvchilarining mehnat, jismoniy va estetik tarbiyasi. O'quvchilarda axborot iste'moli madaniyatini shakllantirish.

Mehnat, jismoniy va estetik tarbiyaning maqsad, vazifalari va metodlari. Axborot istemoli madaniyati: mazmuni va mohiyati. Shaxsiy axborot havfsizligi. O'quvchilarda axborot istemoli madaniyatini shakllantirish metodlari. O'quvchilarda axborot istemoli madaniyatini shakllantirish texnologiyasi.

18-mavzu: Boshlang'ich sinf o'quvchilarining ekologik va iqtisodiy tarbiyasi.

Ekologik va iqtisodiy tarbiyaning maqsad, vazifalari va metodlari.

19-mavzu: Pedagogik muammolarni hal etishda maktab va oilaning hamkorligi.

Oilaviy tarbiya tushunchasi. Oila ijtimoiy institut sifatida. Oilaviy tarbiyaning mazmuni. Ota-onalarning soxta obro'yi. Noto'g'ri oilaviy tarbiya turlari. Kichik yoshdagi maktab o'quvchilarining deviant xulq-atvori. Oilaviy tarbiya samaradorligini belgilovchi omillar. Oila byudjeti sohasidagi tipik muammolarni hal qilish; moliyaviy operatsiyalarning imkoniyatlari va tahdidlarini tahlil qilish; shaxsiy moliyaviy xavfsizlikni ta'minlash usullarini o'zlashtirish, shu jumladan moliyaviy firibgarlikning har xil turlariga qarshi kurashish.

20-mavzu: Ta'lim muassasasi menejenti.

Ta'lim muassasasi menejmenti haqida tushuncha. Ta'lim muassasini boshqarish. Ta'lim muassasasi Ustavi–Rahbarlik va boshqaruv tizimini aniqlovchi hujjat. Ta'lim muassasasining ichki boshqaruvi. Ta'lim muassasasida metodik ishlarni tashkil etish. Ta'lim sifati monitoringi.

21-mavzu: Boshlang'ich ta'limda korreksion pedagogika asoslari.

Boshlang'ich ta'limda o'quvchilarning nutqiy kamchiliklarini aniqlash va bartaraf qilish.

IV – MODUL. PEDAGOGIKA TARIXI.**22-mavzu: Eng qadimgi davrlardan VII asrgacha ta'lim-tarbiya va pedagogik fikrlarning rivojlanishi.**

“Boshlang'ich ta'lim pedagogikasi tarixi” fanining maqsad va vazifalari. Eng qadimgi yozma yodgorliklarda ta'lim-tarbiya masalalari. Ta'lim-tarbiya va pedagogika tarixini davrlashtirish muammolari.

23-mavzu: VII asrdan IX asrning birinchi yarmigacha O'rta Osiyodagi maktablarda tarbiya va pedagogik fikrlar.

Islom dini g'oyalarining ta'lim-tarbiyaga ta'siri. Hadis ilmining paydo bo'lishi. Imom Ismoil al-Buxoriy va Imom at-Termiziyning hadis ilmi rivojidagi xizmatlari. So'fiylik ta'limoti. Ahmad Yassaviy, Xoja Abduxoliq Gijduvoni, Bahouddin Naqshband g'oyalarining ta'lim-tarbiyaga ta'siri.

24-mavzu: Sharq uyg'onish davrida boshlang'ich ta'limga oid pedagogik fikrlarning rivojlanishi. Ta'limiy-axloqiy qarashlarning paydo bo'lishi. Mahmud Qoshg'ariyning “Devonu lug'otit-turk” asarida ta'lim-tarbiya masalalari. Yusuf Xos Xojibning “Qutadg'u bilik” asari – pandnoma asar sifatida. Ahmad Yugnakiyning “Hibat ul-haqoyiq” asarida didaktik qarashlar. Kaykovusning “Qobusnoma” asarining tarbiyaviy ahamiyati. Sharq Uyg'onish davrida ilm-fan va madaniyat. Muhammad ibn Muso al-Xorazmiyning ilmiy merosi va uning didaktik qarashlari. Abu Nasr Forobiyning ta'limiy-axloqiy qarashlari. Abu Rayxon Beruniy, Abu Ali ibn Sinoning ta'limiy-axloqiy qarashlari.

25-mavzu: XIV asrning ikkinchi yarmi va XVI asrda Movarounnahrda boshlang'ich maktabda tarbiya.

Amir Temur, Mirzo Ulug'bekning pedagogik g'oyalari va ma'rifatparvarlik xizmatlari. Ulug'bek davrida maktab islohoti. Zahiriddin Muhammad Boburning pedagogik fikrlari.

Alisher Navoiyning asarlarida tarbiya va insonparvarlik masalalari. Navoiyning maktab va madrasalar rivojiga qo'shgan hissasi. Abdurahmon Jomiyning pedagogik qarashlari. Jaloliddin Davoniyning axloqiy qarashlari. “Axloqiy Jaloliy” asarining pedagogik fikrlar rivojidagi o'rni.

26-mavzu: XVII asrdan XIX asrning yarmigacha tarbiya, maktab va pedagogik fikrlar rivoji. XIX asrning 2-yarmi – XX asrning 1-choragida Turkiston o'lkasida tarbiya, maktab va pedagogik fikrlar.

Buxoro amirligi, Qo'qon va Xiva xonliklarida ta'lim-tarbiya. Maktab va madrasalarda ta'lim mazmuni. Qizlar maktabi va unda ta'lim mazmuni.

Munis Xorazmiyning “Savodi ta’lim” asari – husnixatga doir dastlabki qo’llanma sifatida. Muhammad Sodiq Qosh-g’ariyning “Odob as-solihin” asari – yuksak ma’naviy-axloqiy sifatlarni yorituvchi manba. Turkiston o’lkasida pedagogik fikr taraqqiyoti. Turkistonda jadidchilik harakati va ta’lim-tarbiya. Mahmudxo’ja Behbudiy, Munavvar qori, Abdulla Avloniyning pedagogik qarashlari, yangi usul maktablarini tashkil etishdagi ma’rifatparvarlik xizmatlari.

27-mavzu: 1924-1991 yillarda O‘zbekistonda ta’lim tizimi va pedagogik fikrlar rivoji. Mustaqil O‘zbekiston ta’lim tizimi. Mustaqillik yillarida pedagogik yillarida fikrlar rivoji.

1924-1991 yillarda O‘zbekistonda ta’lim tizimi va pedagogik fikrlar rivoji. Mustaqil O‘zbekiston ta’lim tizimi. Mustaqillik yillarida pedagogik yillarida fikrlar rivoji.

28-mavzu. Eng qadimgi davrlardan XIX asrning birinchi yarmida jahon pedagogika fanining rivojlanish tarixi. Ya.A.Komenskiyning pedagogik nazariyasi.

Eng qadimgi davrlardan XIX asrning birinchi yarmida jahon pedagogika fanining rivojlanish tarixi. Ya.A.Komenskiyning pedagogik nazariyasi.

29-mavzu: XIX asrning 2-yarmi – XX asrda jahon pedagogika fanining rivoji. K.D.Ushinskiyning pedagogik merosi.

XIX asrning 2-yarmi – XX asrda jahon pedagogika fanining rivoji. K.D.Ushinskiyning pedagogik merosi.

30-mavzu: Hozirgi davrda jahon mamlakatlari boshlang‘ich ta’lim tizimi tarixi va pedagogika fani rivoji.

Jahon mamlakatlari ta’lim tizimi. Iqtisodiy rivojlangan davlatlar ta’lim tizimi. Ta’lim modellari. XXI asr jahon ta’lim tizimidagi global tendensiyalar. Xalqaro loyihalar va ta’lim dasturlari. Amerika Qo’shma shtatlarida ta’lim tizimi. Yaponiyada ta’lim tizimi. Janubiy Koreyada ta’lim tizimi. Finlyandiya ta’lim tizimi. Germaniyada ta’lim tizimi.

V. Seminar mashg‘ulotlari bo‘yicha ko‘rsatma va tavsiyalar

Seminar mashg‘ulotlari uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi.

1. O‘zbekiston Respublikasi ta’lim tizimini rivojlantirishning konseptual asoslari.
2. Boshlang‘ich ta’lim pedagogikasi boshlang‘ich maktab o‘quvchilarini tarbiyalash, o‘qitish va rivojlantirish haqidagi fan sifatida.
3. Boshlang‘ich ta’lim pedagogikasi fanining ilmiy-tadqiqot metodlari.
4. Boshlang‘ich maktab yoshidagi bola rivojlanishiga ta’sir etuvchi omillar. Shaxsni rivojlanishi va ijtimoiylashuvi.
5. Kichik maktab yoshidagi o‘quvchilarining yosh davri xususiyatlari.
6. Boshlang‘ich sinf o‘qituvchining kasbiy kompetentligi.
7. Boshlang‘ich ta’lim jarayonining mohiyati. Ta’lim jarayonining qonuniyatlari va tamoyillari.
8. Boshlang‘ich ta’limning mazmuni.
9. Ta’lim jarayonining metodlari va vositalari.
10. Boshlang‘ich ta’limda o‘qitish shakllari va turlari.

11. Boshlang'ich ta'limda o'quvchilarining bilim, ko'nikma va malakalarini tashxis etish.
12. Tarbiya nazariyasi. Tarbiya jarayonining mohiyati va mazmuni. Tarbiya qonunyalari va tamoyillari.
13. Boshlang'ich sinf jamoasi tarbiya obyekti va subyekti sifatida.
14. Tarbiya turlari va metodlari
15. Boshlang'ich sinf o'quvchilarni ilmiy dunyoqarashini shallantirish. Aqliy tarbiya.
16. Boshlang'ich sinf o'quvchilarining fuqarolik, mafkuraviy, ma'naviy-axloqiy tarbiyasi.
17. Boshlang'ich sinf o'quvchilarining mehnat, jismoniy va estetik tarbiyasi. O'quvchilarda axborot iste'moli madaniyatini shakllantirish.
18. Boshlang'ich sinf o'quvchilarining ekologik va iqtisodiy tarbiyasi.
19. **Pedagogik muammolarni hal etishda maktab va oilaning hamkorligi.**
20. Ta'lim muassasasi menejenti.
21. Boshlang'ich ta'limda korreksion pedagogika asoslari.
22. Eng qadimgi davrlardan VII asrgacha ta'lim-tarbiya va pedagogik fikrlarning rivojlanishi.
23. VII asrdan IX asrning birinchi yarmigacha O'rta Osiyodagi maktablarda tarbiya va pedagogik fikrlar.
24. Sharq uyg'onish davrida boshlang'ich ta'limga oid pedagogik fikrlarning rivojlanishi.
25. XIV asrning ikkinchi yarmi va XVI asrda Movarounnahrda boshlang'ich maktabda tarbiya.
26. XVII asrdan XIX asrning yarmigacha tarbiya, maktab va pedagogik fikrlar rivoji. XIX asrning 2-yarmi – XX asrning 1-choragida Turkiston o'lkasida tarbiya, maktab va pedagogik fikrlar.
27. 1924-1991 yillarda O'zbekistonda ta'lim tizimi va pedagogik fikrlar rivoji. Mustaqil O'zbekiston ta'lim tizimi. Mustaqillik yillarida pedagogik yillarida fikrlar rivoji.
28. Eng qadimgi davrlardan XIX asrning birinchi yarmida jahon pedagogika fanining rivojlanish tarixi. Ya.A.Komenskiyning pedagogik nazariyasi.
29. XIX asrning 2-yarmi – XX asrda jahon pedagogika fanining rivoji. K.D.Ushinskiyning pedagogik merosi.
30. **Hozirgi davrda jahon mamlakatlari boshlang'ich ta'lim tizimi tarixi va pedagogika fani rivoji.**

VII. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar

Auditoriyadan tashqari vaqtda bajariladigan mustaqil ishlar quyidagi turlarda amalga oshirilishi tavsiya etiladi:

- esse – dolzarb mavzu bo'yicha shaxsiy fikrini tanqid, publisistik va boshqa janrlarda yozma bayon qilish;
- ma'ruzalar tayyorlash;
- kurs ishi yozish;
- konspekt yozish;

- glossariy tuzish;
- individual va guruhiiy o'quv loyihasi;
- keys-topshiriqlarini bajarish;
- mavzuli portfoliolar tuzish;
- axborot-tahliliy materiallar bilan ishlash;
- manbalar bilan ishlash;
- infografika tuzish;
- chizma-tasviriiy modellar (intellekt-kart, freym, mantiqiy graf va h.k.) yaratish;

- multimediali taqdimotlar yaratish;

- darslarning metodik ishlanmalarini tayyorlash;

- darsdan tashqari mashg'ulotlar ishlanmalarini tayyorlash;

ta'lim yo'nalishi(mutaxassislik)ning xususiyatidan kelib chiqqan holda mustaqil ishlarning boshqa turlaridan foydalanish mumkin.

Mustaqil ta'lim bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar

Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etilgan mavzular:

1. O'zbekiston Respublikasining "Ta'lim to'g'risida"gi qonuni va uning mohiyati.
2. Boshlang'ich ta'lim pedagogikasi fanining predmeti, maqsadi, vazifasi, ilmiy tadqiqot metodlari.
3. Shaxsning rivojlanishi, tarbiyasi va ijtimoiylashuvi, tarbiya maqsadi va vazifalari.
4. Didaktika ta'lim nazariyasi sifatida. Ta'lim paradigmalari
5. Boshlang'ich ta'lim mazmuni va mohiyati. Boshlang'ich sinflarda ta'lim tamoyillari va qonuniyatlari.
6. Boshlang'ich sinflarda ta'lim metodlari va vositalari.
7. Ta'limni tashkil etish turlari va shakllari. Dars-ta'limni tashkil etishning asosiy shakli. Boshlang'ich ta'limda o'quvchilarning bilim, ko'nikma va malakalarini tashxis etish.
8. Tarbiya jarayoning mohiyati, mazmuni, tarbiya tamoyillari va metodlari.
9. O'quvchilar jamoasi - yagona pedagogik jarayonning asosiy shakli.
10. Ilmiy dunyoqarashni shakllantirish va o'quvchilarni aqliy tarbiyalash.
11. Fuqarolik tarbiyasi. O'quvchilarning yuksak ma'naviy-axloqiy tarbiyasi.
12. Maktabni boshqarish va unga rahbarlik qilishning qonun qoidalari.
13. Pedagogika tarixi kursiga kirish. Eng qadimgi davrlardan VII asrgacha ta'lim - tarbiya va pedagogik fikrlar.
14. Sharq uyg'onish davrida pedagogik fikr taraqqiyoti (Al-Xorazmiy, al-Forobiy, Abu Rayhon Beruniy, Abu Ali ibn Sinoning ta'lim -tarbiyaga oid qarashlari.
15. XIV-XVI asrlarda Movarounnahrda ta'lim-tarbiya va pedagogik fikrlar.
16. XVII-XIX asring birinchi yarmida tarbiya, maktab va pedagogik fikrlar.
17. XIX asrning ikkinchi yarmi va XX asr boshlarida ta'lim va pedagogik fikrlar (Anbar otin, Furqat, Saidahmad Siddiqiy, Abdulla Avloniylarning ta'lim-tarbiya taraqqiyotida tutgan o'rni) .
18. Mustaqil O'zbekistonda ta'lim va pedagogik fikr taraqqiyoti.

	19. Jahon pedagogika fanining rivojlanish tarixi bayoni. YAn Amos Komenskiyning pedagogik sistemasi. 20. Iqtisodiy rivojlangan xorijiy davlatlarda ta'lim tizimi. 21. O'quvchilarni ma'naviy-axloqiy tarbiyalash. 22. Nafosat tarbiyasi.Uning maqsad va vazifalari. 23. Mehnat tarbiyasi. Uning maqsad va vazifalari. 24. Oilada tarbiya asoslari. 25. Pedagogik faoliyatda tarbiya turlari va usularidan foydalanish imkoniyatlari. 26. Boshlang'ich sinf o'quvchilariga ekologik va nafosat tarbiyasini berishda pedagogik etika. 27. Maktab hujjatlarini o'rganish va tahlil qilish. 28. Boshlang'ich ta'lim fanlarini o'qitilish jarayonida sharq mutafakkirlari merosidan foydalanish. 29. A.Navoiyning "Mahbub- ul- qulub" asarining pedagogik tahlili. 30. A.Avloniyning pedagogik qarashlari. Mustaqil o'zlashtiriladigan mavzular bo'yicha talabalar tomonidan nazariy material konspekti, referatlar tayyorlash va uni taqdimot qilish tavsiya etiladi.
3.	VIII. Kurs ishi rejalashtirilmagan.
4.	IX. Fan o'qitilishining natijalari (shakllanadigan kompetensiyalar) Talaba bilish kerak: Boshlang'ich ta'lim pedagogikasi va uning barcha bo'limlari: boshlang'ich ta'lim nazariyasi asoslari, boshlang'ich ta'lim tarbiya nazariyasi asoslari, boshlang'ich ta'lim tarixi, pedagogika fani bilan bog'liq tarbiya, boshlang'ich ta'limda ona tili va o'qish, tabiiy fanlar, matematika kabi aniq-gumanitar fanlar bilan uzviy bog'lab o'qitish metodikasi qonuniyatlari haqida tasavvurga ega bo'lishi; (bilim) Boshlang'ich ta'lim pedagogikasi kursini o'zlashtirgan talaba ta'lim muassasasidagi ta'limiy-tarbiyaviy jarayonlarning mazmuni va mohiyati hamda ularni boshqarish haqidagi bilim, ko'nikma va malakalarga ega bo'ladi, Respublikamizda mavjud ta'lim shakllari, ta'limiy prinsiplarni hamda "Ta'lim to'g'risida" qonun haqida ma'lumotga ega bo'ladi, tarbiya metodlari, olimlarimizning o'quvchilarni qanday tarbiyalash haqida bilimlarga ega bo'ladi, yangi axborot texnologiyalarini qo'llab, olgan bilimlarini pedagogik va ilmiy faoliyatida qo'llay olish kabi bilishi va ulardan foydalana olishi; (ko'nikma). Boshlang'ich ta'lim pedagogikasi fanini o'qitishda ta'lim texnologiyalari, turli xil pedagogik interfaol metodlar, plakatlar, tarqatma materillar, pedagog olimlarning asarlari va ularning plakatlari, electron darsliklar, va qo'llanmalar, internet ma'lumotlari, ta'limiy va tarbiyaviy jarayonda o'quv, ilmiy bilimni nazorat qilish bo'yicha ma'lumotlar jamlamasidan foydalaniladi. Mustaqil ta'lim, aqliy hujum, pedagogik vaziyatlari masalalar va ularni echish, ro'lli o'yinlar, referat, kurs ishilar yozish kabi pedagogik usullar bilan fanning o'qitilishi amalga oshiriladi va o'quvchilarning ruhiy holati, tarbiyaviy holati va bilimlarining qay darajada ekanligini to'g'ri baxolash olish ko'nikmalari, o'quvchilarni bevosita ta'limiy

	baholay olish to'g'risida malakalariga ega bo'lishi kabi ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak (malaka).
5.	X. Ta'lim texnologiyalari va metodlari: – ma'ruzalar; – interfaol keys-stadilar; – seminarlar (mantiqiy fiklash, tezkor savol-javoblar); – guruhlarda ishlash; – taqdimotlarni qilish; – individual loyihalar; – jamoa bo'lib ishlash va himoya qilish uchun loyihalar.
6.	XI. Kreditlarni olish uchun talablar: Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'la o'zlashtirish, tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish va joriy, oraliq nazorat shakllarida berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha yozma ishni topshirish.
7.	Asosiy adabiyotlar: 1. B.Xodjayev. Umumiy pedagogika nazariyasi va amaliyoti. 2017. 2. R.Mavlonova, N.Voxidova, N.Raxmonkulova. Pedagogika nazariyasi va tarixi 2010. 3. Hoshimov K., Nishonova S. Pedagogika tarixi. Darslik. –“A.Navoiy nomidagi O'zbekiston Milliy kutubxonasi 2001. 4. Axmedova M. E. Pedagogika nazariyasi va tarixi (O'quv qo'llanma) – T.: Tafakkur bo'stoni, 2011. 5. Salayeva M.S. Umumiy pedagogika. Darslik. - Toshkent “Nodirabegim”. 2021. 6. A.Ziyayev Umumiy pedagogika (Tarbiya nazariyasi) O'quv qo'llanma, T-“Nodirabegim” nashriyoti-2020 7. A.Ziyayev Umumiy pedagogika (Didaktika) O'quv qo'llanma, T-““BROK CLASS SERVIS” MChJ” nashriyoti-2023 8. A.Ziyayev Umumiy pedagogika (Pedagogika nazariyasi) Darslik, T-““BROK CLASS SERVIS” MChJ” nashriyoti-2023 9. Xamidova K.M. Boshlang'ich ta'lim pedagogikasi, innovatsiyasi, integratsiyasi. O'quv qo'llanma. Farg'ona. “Poligraf Super Servis” nashriyoti – 2025. Qo'shimcha adabiyotlar: 10. Mirziyoev Sh.M. Erkin va farovon, demokratik o'zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti lavozimiga kirishish tantanali marosimiga bag'ishlangan Oliy Majlis palatalarining qo'shma majlisidagi nutq / Sh.M. Mirziyoev. – Toshkent : O'zbekiston, 2016. - 56 b. 11. Mirziyoev Sh. M. Tanqidiy tahlil, qat'iy tartib-intizom va shaxsiy javobgarlik – har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo'lishi kerak. Mamlakatimizni 2016 yilda ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirishning asosiy yakunlari va 2017-yilga mo'ljallangan iqtisodiy dasturning eng muhim ustuvor yo'nalishlariga bag'ishlangan Vazirlar Mahkamasining kengaytirilgan

	majlisidagi ma’ruza, 2017 yil 14 yanvar / Sh.M. Mirziyoev. – Toshkent : O‘zbekiston, 2017. – 104 b. 12. Mirziyoev Sh. M. Qonun ustuvorligi va inson manfaatlarini ta’minlash – yurt taraqqiyoti va xalq farovonligining garovi. O‘zbekiston Respublikasi Konstitusiyasi qabul qilinganining 24 yilligiga bag‘ishlangan tantanali marosimdagi ma’ruza. 2016-yil 7-dekabr /Sh.M.Mirziyoev. – Toshkent: “O‘zbekiston”, 2017. – 48 b. 13. Mirziyoev Sh.M. Buyuk kelajagimizni mard va olijanob xalqimiz bilan birga quramiz. Mazkur kitobdan O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoevning 2016-yil 1-noyabrdan 24-noyabrga qadar Qoraqalpog‘iston Respublikasi, viloyatlar va Toshkent shahri saylovchilari vakillari bilan o‘tkazilgan saylovoldi uchrashuvlarida so‘zlagan nutqlari o‘rin olgan. /Sh.M.Mirziyoev. – Toshkent: “O‘zbekiston”, 2017. – 488 b. 14. Begimqulov U.Sh. Pedagogik ta’lim jarayonlarini axborotlashtirishni tashkil etish va boshqarish nazariyasi va amaliyoti. //Ped. fanlari dokt. ilmiy dar. uchun diss. – T.: 2007.- 305 b. Axborot manbaalari: 15. www.tdpu.uz 16. www.pedagog.uz 17. www.Ziyonet.uz 18. www.edu.uz 19. https://world.uz/post/view/kazahskiy.nacionalnyy.universitet.imeni_al_farabi 20. https://welcome.kaznu.kz/ru/education_programs/bachelor/speciality/1413#general
8.	Fan dasturi Qo‘qon davlat universiteti tomonidan ishlab chiqilgan va universitet Kengashining 2025-yil 29-avgustdagi 1-sonli qarori bilan tasdiqlangan.
9.	Fan/modul uchun mas’ullar va dastur muallif: K.M.Xamidova – Qo‘qon DU “Boshlang‘ich ta’lim” kafedrasida dotsenti, filologiya fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD).
10.	Taqrizchilar: Ziyayev Adxamjon Nisolmuxammatovich – Qo‘qon DU “Boshlang‘ich ta’lim” kafedrasida dotsenti. N.M.Mamadaliyeva – NamDU Boshlang‘ich ta’lim kafedrasida dotsenti., f.f.b.f.d (PhD).